СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го СІЧНЯ 1949. No 3. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 5, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПЕРЕВЕЛА ОРГАНІЗАЦІЮ ЗГІДНО З БАЖАННЯМ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон, 3 січня. — Вісімдесять перший конгрес при самім відкритті виказав, що президент Труман має за собою потрібну більшість до переведення своєї програми. Це пізнати з того, що демократичні прихильники президента віднесли перемогу над коаліцією республиканців і південних демократів і 275 голосами проти 142 зломили дотеперішню опозицію в Комісії Правил, яка успішно впродовж десяти літ недопускала до переведення плянів, висланих палаті президентом. Сьогоднішнє голосування виявило, що на майбутнє президент Труман має прокладений шлях для осягнення своїх замислів. Комісія ухвалила дві засадничі постанови для цієї цілі. Перша постанова така, що якийсь законопроєкт, одобрений передтим Законодатною Комісією, не може оставати довше ніж 21 днів в Комісії Правил, коли цього зажадає більшість палати репрезентантів. Досі бувало таке, що проти волі більшости Комісії Правил не можна було поставити законопроєкту в палаті. Другою засадничою постановою є те, що Комісія Правил не може зміняти законопроєкту, тільки вирішити, який бил має первенство.

Після відкриття палата вибрала 255 голосами демократів проти 160 голосів республиканців Сема Рейберна з Тексас предсідником („спікером") палати. У попереднім конгресі спікером був республиканець Джозеф Мартин з Масачусетс. Першим законопроєктом, ухваленим новою палатою, є бил про знесення податку на маргарину. Після ухвалення цього билу палата перервала наради.

СЕН. ТЕФТ ДАЛЬШЕ ПРОВІДНИКОМ РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Сенатори-республиканці здавили ребелію так званої „ліберальної групи" і вибрали поновно сенатора Роберта А. Тефта з Огайо предсідником могутньої республиканської сенатської комісії для політики. Ліберальна група видвигнула кандидатуру сен. Генрія Кабота Ладжа на це становище, одначе при голосуванні Тефт дістав 28 голосів, а Ладж 14. Тому, що республиканці в сенаті творять тепер меншину, вибрано сен. Кенета Гвері з Небраски провідником меншини на місце сен. Вилйема Ф. Новленда, який був провідником більшости в минулім конгресі. Новленд зараховується до лібералів. Заповідають, що поділ республиканців на дві групи, а саме на лібералів і на „стару гвардію" буде постійний.

ПРЕЗИДЕНТ НА КАПІТОЛЮ

Вашингтон. — Зовсім несподівано відвідав президент Труман Капітоль у понеділок пополудні після того, як конгрес уже зорганізувався і перевів резолюцію, щоб відбути спільне засідання в середу для вислухання промови президента. Президент поїхав до Капітолю після засідання кабінету, підчас якого дискутовано президентське послання Про Стан Нації. На Капітолю Труман відвідав нововибраного предсідника палати репрезентантів Сема Рейберна в його бюрі. Разом з президентом приїхали: ген. прокуратор Клард, секретар повітряних сил Саймингтон, головний суддя Винсон, віцепрезидент Барклі, сен. Джансон і конгресмент Патнам. Наради тривали цілу годину.

ВЕРХОВНИЙ СУД НЕ ПРИЗНАЄ ЗАМКНЕНОГО ЗАВОДУ ДЛЯ ЮНІЙ

Вашингтон. — Верховний Суд Злучених Держав видав рішення, що закони, видані у стейтах Арізона, Небраска й Норт Каролайна, які забороняють засаду „замкненого заводу", є згідні з конституцією Злучених Держав. Це рішення вважається за незвичайно важливе тому, що досі робітництво, зорганізоване в юніях, домагалося для себе права рішати, чи підприємець має приймати робітників, які не належать до юнії, коли юнія була цьому противна. Урядовці департаменту праці кажуть, що тепер є 16 стейтів, які забороняють засаду „замкненого заводу". Верховний Суд видав оце рішення на відклик юній Американської Федерації Праці. Юнії твердили, що свобода слова й зібрання признає юнійним робітникам право відмовитися працювати разом з неюнійними робітниками.

БУРЕВІЇ НА ПІВДНІ, БЛИЗАРД НА ПІВНОЧІ

Торнадо, який навістив південну частину стейту Арканзо й північно-західну частину стейту Луізіяни спричинив каліцтво соток людей, а найменше вісім випадків смерти. Найгірше потерпіло містечко Ворен, в Арканзо, де є осередок деревного промислу.

У середне-західних стейтах: обох Дакотах, Небраска, Канзас, Вийоминг а навіть і Колорадо шаліла сніговія, яка тільки збільшила нещастя після недавньої повені в північних околицях. Внаслідок сніговії навіть деякі частини Каліфорнії засипані снігом. У Сан Франсиско температура впала до 40 ступнів Фаренгайва, а в околиці Лос Анджелес сніговія наробила багато шкоди в парках.

РІК ТЮРМИ ЗА ЗДИРСТВО В КОМІРНІМ

Ню Йорк. — Дві сестри, Дороті й Перл Блум, власниці домів, дістали від судді Нейтана Перлмана кару тюрми одного року за те, що наклали велике комірне на мешканців з низькими заробітками. Крім того Дороті має заплатити грошеву кару у висоті $4,000 або відсидіти 480 днів у тюрмі, а Перл $3,500, або відсидіти 420 днів. Обі власниці видурювали великий чинш у такий спосіб, що продавали комірникам стару хатну обстанову по $500 заки згодилися відступити їм мешкання.

Америка запитує державу Ізраїля про наїзд на Єгипет

Вашингтон, 3. січня. — Злучені Держави вислали запит до Держави Ізраїля в справі наїзду на Єгипет, про що звідомляли різні джерела впродовж минулого тижня. Водночас департамент стейту повідомив Ізраїля, що цей випадок поставив Великобританію в турботливе положення. Запит вислано до ізраїльського уряду в Тель Авів після розмови президента Трумана з британським амбасадором сер Оливером Франком і діючим секретарем стейту Робертом А. Лветом.

СЕНАТОРКА МАРГАРЕТ СМИТ СТАВИТЬ ДОМАГАННЯ ДО КОРОЛЕВИ ЮЛІЯНИ В СПРАВІ ІНДОНЕЗІЇ

Вашингтон. — Перша з вибору американська сенаторка, Маргарета Чейз Смит, вислала прохання до голяндської королеви Юліяни, щоб вона вжила свого впливу для застановлення боїв між голяндськими військами й індонезькими повстанцями. Після складення присяги сенаторка оприлюднила заяву про світові справи, кажучи, що повага Обєднаних Держав потерпіла перший раз у голяндсько-індонезькій війні, а другий раз в палестинській. Відкликаючися до королеви Юліяни сенаторка клала натиск на те, щоб вона, як жінка, висловила бажання жінок зберегти мир у світі. Про себе сказала сенаторка Смит, що вона буде тримати себе готовою бути голосом американських жінок.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОХАЄ АМБАСАДОРА СМИТА СТРИМАТИСЯ З РЕЗИГНАЦІЄЮ.

Вашингтон. — Волтер Бедел Смит формально прохав президента Трумана, щоб прийняв його резигнацію зі становища амбасадора до Совєтів, одначе президент не згодився вволити його волю. Президент прохав амбасадора Смита повернутися ще раз на своє становище на кілька місяців, заки він підшукає наслідника. Смит сказав кореспондентам, що він не має іншої ради, як послухати президента, якщо він дальше буде обстоювати своє домагання, так, як він зрештою слухав свого начального команданта впродовж останніх 32 років. Коли Смита запиталися кореспонденти, на скільки правди є в тому, що між провідними головами на Кремлі є розходження, він сказав, що там є деякі, які хочуть миру з Америкою. Одначе він сказав, що в Політбюрі ніколи нема розколення.

КАНАДА БУДУЄ ЗАВОД ДЛЯ РОЗБИВАННЯ АТОМІВ НА СОВЄТСЬКИХ ВЗІРЦЯХ.

Отава, Канада. — Канадська Краєва Рада Дослідів видала $50,000 на побудову заводу для розбивання атому для наукових цілей. Новий винахід мабуть перший раз лучить засади радару й атомової енергії у скомплікованому механізмі. У цій справі дивне те, що канадський розбивач атомів побудований на совєтських взірцях, які були оприлюднені в 1946, хоч сама Канада перевела судовий процес і довела до присуду на людей, які намагалися видати Совєтам канадську тайну про розбивання атому.

ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА В ІНДОНЕЗІЇ.

Батавія, Джава, 4. січня. — Швидка акція голяндських військ проти столиці та інших великих міст Індонезії не означає повного опанування положення, як це виходить з повідомлень таємної індинезької радіовисильні. Згідно з цими повідомленнями в цілій країні розгортається партизанська війна, скерована головно проти голяндського військового постачання.

ТОВАРИШІ ЗБРОЇ ВШАНУВАЛИ АЙЗЕНГАВЕРА

Лондон, 4. січня. — З нагоди публікації в Англії книжки генерала армій, Двайта Д. Айзенгавера, вчора відбулося тут велике прийняття, в якому взяли участь провідні американські і британські військові керівники, будівничі перемоги союзників під час другої світової війни, щоби вшанувати свого колишнього команданта. Під час прийняття біля 200 приявних вислухали перевезену літаком і спеціяльно з цеї нагоди накручену на грамофонних плитах промову ген. Айзенгавера, в якій він з черги дає найвище признання своїм товаришам зброї. Опублікована книжка, це „Кампанія в Европі" (Crusade in Europe).

Американські моряки залишають Китай

ПОТВЕРДЖУЄТЬСЯ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАМИРЕННЯ МІЖ УРЯДОМ І КОМУНІСТАМИ.

Тсіньтао, Китай, 4. січня. (АП). — Сьогодні вранці тут офіціяльно повідомлено, що американські моряки приготовляються до евакуації з Китаю. Офіціяльною причиною цего несподіваного рішення подано, що „з хвилею, як китайський уряд рішився переговорювати для встановлення миру з червоними і тому що є добрі вигляди, що мир може бути відновлений, приявність моряків вже не є конечна!". Це є рівночасно перше офіціяльне повідомлення про заходи в справі замирення, хоча поголоски на цю тему кружляють в країні вже від двох тижнів. В повідомленні сказано, що біля 3,000 американських моряків на военних кораблях в цьому порті дожидатимуть дальших рішень про відчалення, що — як сподіються — повинно наступити перед 25-тим січня. У звязку з цим повідомленням, в місті знову появилися найрізноманітніші поголоски, включно з твердженням, що, мовляв, червоні підготовляють на широку скалю наступ на Тсіньтао та що американці не бажали б, щоби їх якнебудь втягнено у війну. В Китаю в загальному перебуває ще около 5,000 моряків, разом з тими, що їх вислано туди в останньому часі для переведення евакуації американських громадян.

Несподіванка у Вашингтоні.

Вашингтон, 4. грудня. — Речник державного департаменту заявив, що рішення про евакуацію американських моряків з Китаю було для нього несподіванкою. Подібною несподіванкою це було теж для департаментів Нейві і моряків, хоча подібного розвитку можна було сподіватися. Стверджується, що командант американських моряків в Китаю, вайс адмірал Оскар С. Беджер, мав на це всі потрібні повновласті.

ФИЛАДЕЛФІЙСЬКА НОВОРІЧНА ПАРАДА ВІДЛОЖЕНА ДО 8. СІЧНЯ.

Филаделфія. — Тому, що в суботу, 1. січня, в день Нового Року, падав грубий сніг, треба було занехати новорічну параду, що її звуть „Момерс Перейд". Вона перенесена на суботу, 8. січня. У ній, як звісно, візьме участь Українська Струнна Банда.

ПОСПІШНА ВИСИЛКА СОВЄТСЬКИХ ДЕЛЕГАТІВ НА ЗАСІДАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ДО НЮ ЙОРКУ.

Савтгемтон, Англія, 4. січня. — На кораблі „Квін Мері", що відчалює до Ню Йорку, де повинен причалити в неділю, були м. і. два совєтські представники до Ради Безпеки, Яків Малик і Василь Тарасенко. Вчора вони нагло покинули корабель та вибралися автом до Лондону, звідкіль сьогодні відлетять літаком до Ню Йорку, щоби взяти участь в засіданні Ради Безпеки, що відбудеться в пятницю в справі Індонезії. Малик і Тарасенко змінили свій плян подорожі на доручення з Кремля.

ГЕН. ВИЛІЄМ СЛИМ ІМЕНОВАНИЙ МАРШАЛОМ.

Лондон, 4. січня. — Генерал сер Вилем Слим, шеф імперіяльного генерального штабу, був іменований філд маршалом — повідомлено тут вчора. Він був призначений шефор імперіяльного генерального штабу минулого листопада та на місце філд маршала вайкаунта Монтґомері.

ЄГИПЕТ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ПЕРЕМИР'Я; ДОМАГАЄТЬСЯ САНКЦІЙ ПРОТИ ІЗРАЇЛЯ.

Каїро, Єгипет, 4. січня. — Єгипетський уряд прийняв нове домагання Ради Безпеки О. Д. про завішення зброї в провінції Неґеб, домагаючись рівночасно міжнародних санкцій проти Ізраїля за дотеперішні порушення перемир'я.

БРИТАНІЯ ЗАНЕПОКОЄНА ПОЛОЖЕННЯМ В АЗІЇ.

Лондон, 4. січня. — В британських політичних колах в останньому часі виявляється деяке занепокоєння останнім розвитком подій в Азії, створеним голандською акцією в Індонезії. Британські дипломатичні кола вважають, що ця акція може довести у висліді до створення своєрідної азійської „доктрини Монро" проти европейських країн.

СОВЄТИ ВІДПОВІЛИ НА ЗАХІДНІ НОТИ ЩОДО ПОЛОНЕНИХ

Лондон, 4 січня. (АП)—Совєтське пресове агенство ТАСС передало вчора повідомлення, що „переважаюча більшість" німецьких воєнно-полонених вже була репатріована зі Совєтського Союзу та що „репатріяція тих, що ще залишилися, поступає згідно з пляном, встановленим совєтським урядом і буде закінчена протягом 1949 року". Совєтську заяву вважається посередньою відповіддю на дипломатичні ноти Америки, Британії і Франції, передані в цій справі совєтському урядові. В повідомленні ТАСС не подано жадних конкретних даних і чисел, хоча західні ноти, зокрема американська, власне вимагали конкретних вияснень щодо кількости задержаних ще досі в Совєтах полонених. У відповіді ТАССа натомість говориться про совєтських громадян, яких „всілякими методами держиться в таборах в американській, британській і французькій зонах Німеччини" та не допускається до репатріяції.

5,000 НІМЕЦЬКИХ ПОЛІЦАЇВ ДЛЯ ОХОРОНИ БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКОГО КОРДОНУ

Франкфурт, Німеччина, 4 січня. Американське і британське військові управління Німеччини рішили вчора використати 5,000 відповідно вишколених німецьких поліцаїв для охорони кордону між британською і совєтською зонами. Безпосереднім завданням цеї сторожі буде боротьба проти контрабанди. Її вважається „тимчасовим заходом", бо загальна контроля кордону залишається ще в руках військових управлінь обох зон і вона буде передана західно-німецькому урядові, як тільки той буде створений. Стверджується, що після створення західно-німецької держави та її німецького уряду, совєтська зона буде тоді вважатися за „чужу країну" з усіми господарськими і політичними консеквенціями. Це вже буде справді „останній з останніх" фактів кінцевого поділу Німеччини на демократичну і совєтську.

АМЕРИКАНЦЯМ В БЕРЛІНІ СКАЗАНО ПРИПИНИТИ БРАТАННЯ ЗІ СОВЄТАМИ

Берлін, 4 грудня. (ЮП)— Американський командант Берліна, полк. Френк Говлі, звернув увагу цілому американському персоналові в Берліні, включно з цивільними, щоб вони припинили братання з росіянами. Американці і британці — заявив полк. Говлі — вмірають, перевозячи повітрям постачання для 2,500,000 німців, що їх росіяни намагаються виморити голодом при допомозі своєї господарської бльокади. Ніхто з моїх людей — твердив полк. Говлі — не повинен грати в цюцюбабки з росіянами в таких обставинах, як нестерпна бльокада. Причиною цего розпорядку було два факти: Полк. одержав листа від одної вдови по американськім пілоті, що згинув власне під час постачання харчів до Берліна, і рівночасно довідався, що один з американських урядників побажав якомусь меншому совєтському урядникові „всього найліпшого" з Новим Роком.

ЗАПОВІДАЮТЬ БРИТАНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

Варшава, 4 січня. В цьому тижні мав би бути підписаний польсько-британський торговельний договір, що своїми розмірами переступає всі того роду порозуміння між Сходом і Заходом після другої світової війни. Договір мав би тривати 5 років і передбачує товарообмін на загальну суму 600,000,000 долярів. Вже протягом 1949 року Польща мала б доставити беконів і яєць щонайменше для 10% цілого населення Англії. Польща доставлятиме Британії теж збіжжя, а одержуватиме машинерію, вовну і кавчук. Переговори велися протягом трьох місяців і тепер договір вже готовий до підпису.

РІШУЧІСТЬ ВАТИКАНУ ЩОДО СТАНОВИЩА ЦЕРКВИ В УГОРЩИНІ

Рим, 4 січня. З поінформованих джерел тут заявляють, що Апостольська Столиця мала поінформувати приватною дорогою гієрархію Католицької церкви на Мадярщині, щоби ця не йшла на жадний компроміс з урядом щодо справ, визначених в передвчорашній заяві Ватикану. До цих справ головно належать: звільнення з арешту кардинала Міндсенті; свобода релігії та право духовенства вдержувати свої власні школи і виховувати молодь; свобода преси і слова та цілий ряд інших справ і прав, з яких церква в жадному разі не може зрезигнувати.

ГРЕКИ ПОЧАЛИ МАСОВУ АКЦІЮ ПРОТИ ЧЕРВОНИХ НА ПЕЛОПОНЕЗІ

Атени, 4 січня. З офіціяльних грецьких військових кол вчора заявили, що грецька армія почала нову масову акцію проти большевицьких партизанів на Пелопонезі, загальну силу яких нараховується на 3,000. Це мала б бути кінцева акція для остаточного очищення Пелопонезу від большевицької п'ятої колони. За акцією на місці слідкують грецький міністер війни та шеф американської військової місії.

БЕЗПІДСТАВНІСТЬ ПОГОЛОСОК ПРО АРЕШТ МІНІСТРА В ЮГОСЛАВІЇ

Білгород, 4 січня. Від деякого часу в закордонних дипломатичних колах кружляла поголоска, що Тіто держить в арешті свого міністра внутрішніх справ Александра Ранковіча. Поголоски базувалися на тому, що Ранковіч вже від довшого часу нігде публічно не виступав і його теж не було на недавньому відкритті парляменту. Вчора, натомість, повідомлено, що він прийняв делегацію фабричних робітників. Рівночасно вияснюється, що Тіто і Ранковіч ніколи не виступають разом з осторожности перед можливим атентатом.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК З РОБОТАМИ В НОВОМУ РОЦІ?

Давні імігранти, не знаючи англійської мови, найскорше пізнали, зрозуміли, відчули і вивчили одно слово — "джаб". Дістати і затримати роботу якнайдовше, чи постійно працювати, було десятками літ найбільшою журою не тільки "ґрінорів", себто щойно прибулих до Америки, але й давних імігрантів, чи таки кожного пересічного американця. Це було природне явище, коли зважити, що не так давно, бо перед 15 роками було в Америці до 15 мільйонів безробітних. Тому, коли останніми місяцями минулого року зачали відправляти у деяких фабриках робітників з праці, дехто, що памятає ці важкі часи масового безробіття, зачав непокоїтись, чи часом вже не зачалась повоєнна господарська кріза, про яку постійно говорить большевицька пропаганда.

До того навіть найбільші американські оптимісти ще за війни заповідали, що треба надіятись деякого застою і замішання в господарському, повоєнному житті країни, заки продукція буде пристосонана знову до запотребувань мирного часу. Цього всього, як знаємо, не було. Крізи не було, так, що сам Кремль мусів з тим фактом погодитися і зачати розраховувати на щось інше.

Повоєнної господарської крізи не було, бо люди в часі війни дещо заощадили, а не мали багато річей конечної потреби. Отже було для кого продукувати. А як знесено стелю на ціни, продукція піднялась ще вище, бо настала добра нагода для добрих зисків. Ціни, як знаємо,, почали скоро підніматись вгору. Росла дорожнеча, яка зачала з'їдати не тільки те, що пересічна людина зарабляла, але й ощадности. Це вияснює, чому вже в минулому році далося відчути, що загал менше купує, а як купує, то щораз дешевші товари.

На такі зміни продуценти і купці дуже вражливі. Вони добре слідять за статистикою, скільки чого випродуковано, а скільки розпродано. Таким чином за довгі роки війни і по війні вуринула перший раз проблема зменшування продукції. Це знов може означати теж і зменшення ринку праці. Проте назагал переважає оптимізм. Він оправданий хочби з цього боку, що держава видасть в новому році кількадесять більйонів на збро́єння, а тим самим піддержить продукцію на великі розміри, а теж і збут праці.

Американські бизнесмени рахуються з тим, що в цьому році війни не буде. Одначе, як заявив Бірдслі Ромл, мир є далі постійно загрожений агресорами, що накидають світові свій спосіб життя. Як буде вдержаний мир, бизнесмени заповідають, що ціни повинні би падати вниз. Бизнес, як надіються, буде держатись приблизно на висоті 1948 року з тенденцією радше падати ніж підніматись. Населення дійде до 150 мільйонів осіб, а продукція перейде великанську висоту, бо суму 250 більйонів долярів.

Найцікавіше є те, що досі всі журилися інфляцією, а тепер бизнесмени бояться дефляції, коли б вона розвивалась у скорому темпі, бо це спричинило б замішання у промислі й цінах на товари.

Назагал думають, що не треба надіятись в 1949 р. великих змін у господарському житті Америки, якщо не станеться у світі щось надзвичайного, себто, коли не буде війни, в яку мусіла би бути втягнена теж й Америка. Значить, що не буде великого клопоту теж і з роботами.

„ПРОГРЕСИВНІ"

В щоденнику, який виходить у Ню Йорку в українській мові п. з. „Українські Щоденні Вісті", читаємо в числі з 9 грудня 1948 р. таке:

„Нема в Америці 50 тисяч комуністів українського походження, ані навіть 25 тисяч, ані 15 тисяч, ані 10 тисяч... Загально всі признають, що в рядах Комуністичної партії в Сполучених Штатах є не більше як 100,000 членів. Це — на 140 мільйонів населення... Між українськими імігрантами, що тут приїжджали, подавляюча більшість уважала себе уніятами-католиками, але ніколи ця більшість не була практикуючими католиками. 2

„Власне з енергійніших елементів тих імігрантів викристалізувалося угруповання, яке сьогодні становить собою прогресивний рух американських українців. Так, між ними по партійній приналежності, є комуністи, соціялісти, радикали і взагалі без ясно означеної політичної думки. Ці елементи серед іміграції, що були й остають основою прогресивного руху, є такими внаслідок зросту їхньої свідомости, а не тому, що їх батьки такими були..."

Оця стаття большевицького органу в українській мові стверджує, що в Америці є менше ніж 10,000 комуністів українського роду. Кільки менше, не знати. Хай буде половина, значить 5,000. Але досі ми вичитували в цім большевицькім органі, що комуністи представляють народ і тому мають право говорити, писати і діяти в імені українського загалу. Та тепер виходить, що вони не „народ", а якась фракція.

Сказано виразно: „По партійній приналежності є комуністи, соціялісти, радикали і взагалі без ясно означеної політичної думки". Значить большевики, які назвали себе тепер „угрупованням, яке становить сьогодні прогресивний рух" це конгломерат згаданих елементів, опанованих комуністами. Цей конгломерат здавна називають попутчиками і комуністичні провідники цього не відпекуються.

Друге твердження, тобто це, що „ці елементи... є такими внаслідок зросту їхньої свідомості і стали такими по своїй власній волі" минається з дійсністю і потребує доповнення. Тут треба пригадати давні часи української іміграції. Якщо йдеться про первісних імігрантів з Західної України, то це були релігійні люди, греко-католики. Багато з них покинули в Америці в початках іміграції свою церкву під впливом місії Російської Православної Церкви, яка мала спеціяльне завдання „навертати" греко-католицьких українців на російське православіе. Місія не цуралася ніяких засобів, щоб тільки заманити українців в російський табор. Коли большевики удають невинних ягнят і твердять, що „з енергійних елементів тих імігрантів викристалізувалося (прогресивне) угруповання", тобто теперішня большевицька група, то треба пригадати, що первісна „кристалізація" відбувалася за спонукою православної царофільської місії і тодішні москвофільські провідники називали себе теж „поступовцями", а навіть видавали газетку „Поступ". Ці форми всілякого роду фалшу й облуди удосконалили большевицькі „апостоли", коли почали свою роботу негайно після першої війни в Америці.

Теперішнє покоління ще памятає, як то большевицька авангарда в Америці впадала зорганізовано на українські зібрання і на підставі наперед складеного пляну переводила свої вибори до урядів різних українських товариств. Опанувавши якесь товариство, большевики його розвязували, загарбували маєток і йшли на дальші „ідейні" виправи. Жертвою таких терористичних виправ і маневрів падали Українські Народні Доми й інші установи, а коли вже большевицькі загарбники використали домівки на всі боки, продавали їх і вживали маєтків на втримування свого центра з газетами, летючками, радієвими програмами і т. п. Фактом є, що навіть створену собою комуністичну українську централю в Ню Йорку продали комуністичні лідери в такому розумінні, що Америка — мовляв — і так стане комуністичною і не треба втримувати більше окремих домів, а ліпше вживати гроші на приспішення перевороту. У такий спосіб тисячі гроша українського робітника попало в большевицькі руки, а заведені в надіях люди стидалися признатися, що впали жертвою політики Комінтерну.

Часи відстрашування людей від церкви большевицькими способами теж не такі давні. Тільки загарбання українських церков в Галичині і насильне „возсоединеніе" тамошньої Української Католицької Церкви з московською нео-православною большевицькою „церквою" дало большевикам в Америці притоку прокинутися „толерантними" а подекуди „релігійними" людьми і при помочі фільми з „Собору в Святім Юрі" й інших імпрез спонукали людей забути на недавні їхні кличі, що „релігія це опій для народу".

Називання теперішнього большевицького руху „прогресивним" це тільки нове маскування чогось, що має прийти на випадок війни. Українське громадянство в Америці мусить пильно слідити за новими формами большевицьких затій, щоб вміти відповідно на них реагувати.

ЕВРОПА І РОСІЯ

Питання про відношення Росії до Европи поставила недавно відома американська журналістка Дороті Томпсон. З властивою їй щирістю Томпсон дала таку рішучу відповідь: Росія до Европи не належить.

Це твердження Дороті Томпсон викликало відгук у пресі різних країн. Дехто погодився з нею, а інші не визнали її погляду за правильний. Знов серед росіян це знайшло загальне обурення: мовляв, Дороті Томпсон — „ненавистниця російського народу", „хоче загнати Росію в Азію" і т. д.

Слід і нам — українцям над цією справою спинитися. Не для дешевої пропаганди, не для якогось звеличування себе, які то ми, мовляв, „европейці і які з росіян „азіяти". Таке самохвальство нам непотрібне, як не принесло б нам чести понижування росіян. До такої поважної проблеми треба підходити науковим способом, як той казав, „без гніву та упередження".

Насамперед, треба ясности в поняттях. Що розуміємо під „европеїзмом,, що під „азіятизмом"?

Заздалегідь зазначаємо, що цю проблему беремо з **політичного** становища, а не з загально-культурного. Є в східних, азійських релігіях, в літературі, в філософічних системах така глибина думки, що може сміливо рівнятися з культурними досягненнями Европи. Але ці проблеми нас тут не цікавлять. Бо спір — „Европа-Азія" — лежить у площині **політичній.**

В політичному розумінні европеїзм має дуже виразні прикмети. Вони зродилися в античній Греції, перейшли в Рим і дісталися, як спадщина, народам західної Европи. Старовинна Греція відрізнялася своїм політичним устроєм від азійського сходу тим, що утворила систему **демократії,** народоправства. Ця демократія стояла на вільних громадянах, що не були підданими якогось деспота, а самі, вільними голосами, рішали свої державні справи. Це в Греції в перше пролунало слово „свобода" („елевтерія"), як вільність громадянина. (В Римі — „лібертас"). Азія цього не знала. Там не було „громадян" („політес", „цівіс"), а були тільки „раби", „піддані", безвільне знаряддя всемогутнього владики.

Західна Европа протягом довгих століть виборола собі систему вільностей (одна з перших — „Велика Хартія вільностей" в Англії 1275 р.). В 20 віці такі демократичні вільности запанували в більшості держав Европи. Навіть такі держави як Австрія або Німечина були ще перед 1914 роком конституційними державами, де політична думка і організація громадян розвивалася без перешкод.

А що бачимо на сході, в границях бувшої царської імперії? Неволю, безправність народніх мас і самоволю одного деспота, що спирався на послушній бюрократії. Отже — деспотія орієнтального типу: „Так хочу, так наказую". Цар не був обмежений ніякими законами, бо він їх сам видавав і сам міг їх касувати.

Нам скажуть прихильники царської влади: Та це ж була освічена монархія, за неї розвивалася наука, університети, література! Це до діла не відноситься. Філософія і всякі науки розвивалися також в стариннім Єгипті, але Єгипет був таки східною деспотією. Крім того, на це питання дав відповідь славний російський письменник Лев Толстой, коли назвав царський режим — „Джінгіс - ханом з телеграфом". Від технічних здобутків східний деспот не стане вільним европейцем.

1917 року повалено в Росії царську владу. Це була нагода показати, наскільки Росія — Московщина дозріла до демократії, до европеїзму. І що сталося? Коли Україна, кавказькі народи, народи Прибалтики утворили свої демократичні республіки, в Росії запанувала від листопада 1917 р. диктатура. То байка, що Ленін та Сталін називають свою владу „диктатурою пролетаріяту". Суть та, що ця влада не визнає волі для людини, трактує одиницю як бездушний матеріял для свого „будівництва" (як фараони, мали рабів для будування пірамід).

Чому диктатура большевиків так легко запанувала в Московщині? Дуже просто: там **не було демократичної традиції.** Спокон віку російські **маси гнули спину перед нагаєм,** то почали гнутися і під большевицькою диктатурою. Нема спору: були групи в російськім суспільстві зовсім европеїзовані", що не мирилися з диктатурою. Але їх розтерли дві диктаторські сили, що билися між собою за панування над російським народом: це — „червона" армія та „біла" (монархічна) армія. Третя, демократична сила в Росії не вдержалась, бо була заслаба. Не вина це російського народу, а його **біда,** бо це показує непідготованість мас до боротьби за свої права. Про це добре написав російський історик Василь Ключевський. Він назвав недостачу европеїзму в російському народі — **„европейскіе недочоти".** Ці „недочоти" і вирішили справу.

Дехто скаже: адже в Німеччині та в Італії за фашизму теж маси гнули спину перед диктатурою. Так. Але джерело і приклад для диктатури на заході були в **Москві.** Ленін і Сталін **навчили** своїх сусідів, „як це робиться". І самі собою, Італія чи Німеччина вже до диктатури не вернуться. А хто нам гарантує, що після упадку большевизму в Росії не прийде до влади інша диктатура?

Тому всі неросійські народи, підлеглі Советській державі, розуміють небезпеку від російсько політичної традиції, що має коріння в азійськім деспотизмі. (Московський царат мав собі за взірець татарський ханат). Ми будемо раді, коли б в російськім народі зникли деспотичні традиції Азії, бо з демократичним сусідом легше жити. Але маємо щодо цього свої великі сумніви. Зокрема нас турбує імперіялістичне наставлення російських політичних груп. А там де переважають імперіялістичні настрої, демократія не може стояти міцно на ногах.

В. Задорожний.

ВИСТУП ОЛЬГИ ШУСТАКЕВИЧ У ГАЙДЕЛЬБЕРЗІ.

Свіжоприбула до американської зони Німеччини в характері керівниці однієї з американських Депендент Скул, п-на Ольга Шустакевич (Шустер) із Дітройту, відвідала українську колонію в Гайдельберзі, осідку Головної Квартири Американських Збройних Сил.

Між українцями Гайдельбергу, що згуртовані в місцевому „Українському Культурному Комітеті" й в „Українській Студентській Громаді", викликали відвідини п. Шустакевичівни зрозуміле зацікавлення. На запросини УКК вона виголосила в рамках гайдельберзьких „академічних викладів" доповідь на тему „Українське студентське життя в Америці" дня 27. листопада в домівці УКК при Інґрімштр. 16. Приявні з великою увагою слухали прелеґентки, що в українській мові розповіла широко про організацію університетської науки в ЗДА, ілюструючи доповідь конкретними даними з своїх студій у дітройтському й вашинґтонському університетах. Після доповіді приявні на залі студенти гайдельберзького унверситету й громадянство Гайдельберґу довго завдавали доповідачці найрізніші питання про життя й працю американських українців та американсько-української молоді. Дякуючи в кінцевому слові п-ні Шустакевич за її доповідь, керівник „академічних викладів" проф. Яр. Рудницький підкреслив вагу безпосереднього контакту між „старою" заморською й „новою" европейською еміграцією: тільки пізнавши безпосередньо в особистому контакті всі свої позитивні й неґативні сторінки можна буде уникнути непотрібного тертя й знайти спільну мову в спільному прямуванні. З цього погляду треба щиро вітати виступ п-ни Шустакевичівни серед гайдельберзьких українців.

(—ий)

КОРАБЕЛЬ ПОВІЛЬНО ВІДХОДИТЬ...

(Зі спогадів соловецького в'язня).

Рвучко б'є по хвилях арктичний вітер, розхитує корабель, що стоїть на Мурманському причалі. Шалено й уперто б'є в сталеві його боки, піднімає вгору пінняві гребні, які хижо зазирають в люмінатори, скочуються грайливо на поклад, розсипаються бризками-перлинами. Журно свище вітер у вантах і гнівно лопотить десь у великому полотнищі норвезького прапора.

Широко зозсунувши ноги, кремезний як дуб стоїть на капітанському мостику немолодий, вже з сивиною на скронях капітан. Мовчки смокче люльку і пильно вдивляється в обідрану юрбу, яка поквапливо тягає з берега на корабель важкі, добре виструґані дошки. Ось вже з годину як він спостерігає ту незвичайну юрбу.. Виснажені й зголоднілі люди обережно сходили по трапу і складали свій тягар у вузьких напівтемних коридорах-гальюнах. Давали лад і порядкували норвезькі моряки. На варті коло вантажників мовчки - зосереджено стояли солдати з рушницями.

Це були в'язні так зв. кемського відділу соловецьких таборів. Одна група належала до „штрафних", тобто тих в'язнів, що „систематично" не виконували „урока": друга група належала до „проданих", тобто тих, що їх Управління „продавало" советським фірмам за „нормальну" плату.

Це був період советського демпінґу. Советський ліс, деревообробні вироби — пропс, балани, дошки, вироби фібролітових заводів і тартаків ішли за безцінь до Англії, Данії, Голандії, Швеції, Норвегії... Червона Москва намагалась дармовими робітниками захитати економіку европейських держав.

Тими робітниками, були мільйони українців. Кремль мордував їх і тут, на холодній півночі коло Льодовитого океану.

Зимовий вітер валив з ніг. Вже другу добу нічого не їли. Робили мовчки, дихали важко, ледви пересували важкі блякні ноги.

Нарешті вдарили в рейку на обід. Щоб в'язні не гаяли часу на дорогу до бараків, начальство дало наказ нести обід до місця праці. „Шпана" притягла великого дзбана з якоюсь рідиною, в якій плавали риб'ячі головки. Це була добре знана на півночі напівгнила „вобла" Коли відкрили покришку, вдарив нестерпний сморід. Матрос затулив носа і швидко відійшов на бік, але в'язні жадібно нюхали повітря і нетерпляче чекали. Роздали по шматку гливкого хліба і наказали сісти в коло.

Капітан підійшов до в'язнів. понюхав повітря і скривився.

— Що це? — спитав „прораба", показуючи люлькою до дзбана.

Той не розумів. Капітан кивнув до моряка.

— Оле! Ти знаєш мову русландів. Спитай, що вони їдять?

— Є, пане капітане! Збираються їсти юшку з вобли.

— Чому ж так смердить?

— Є, пане капітане! Смердить, бо риба гнила. В'язні раді й тому, бо вже два дні не їли. Це штрафники...

— За що штрафовані?

— Є, пане капітане! Штрафовані за невироблений „урок".

Оле давно встиг розпитати молодого в'язня про „уроки". Розпитував „на ходу", щоб не помітили.

— А які „уроки"?

— Є, пане капітане! За 12 годин 40 великих сосон на двох: спиляти, обрубати гілля, окорити, порізати на пропс і балани і вивезти до „кошеля".

Капітан у задумі відступив на крок і з усієї сили вдарив ногою у дзбан. Юшка з риб'ячими голівками розіллялася, дзбан з гуркотом покотився і шубовснув у воду.

Сталося замішання.

— Чергового ґардемарина, — суворо наказав капітан. — Дайте обід цим людям.

— Є, пане капітане!

За п'ять вилин, мов у казці, перед кожним лісорубом стояла велика миска з вареним м'ясом і гарячою картоплею. Їли хапаючись, запивали смачною юшкою. Кожному принесли по кухлю солодкої кави. І не снився такий обід безталанним! Вони вставали поївши і мовчки кланялись капітанові, який стояв осторонь і в задумі смоктав люльку.

Чекісти лютували. Такої притичини не було передбачено ніякою інструкцією. Спитати капітана ніхто з них не насмілився. Але старшина все ж не витримав і скажено гукнув:

— Канчай жрать! Давай на работу!

Роботу почали зараз же по обіді. Зносили решту дощок, н аправляли в гнізда, припасовували до стоянів.

До старшини підбіг „прораб".

— Товаришу старшина, — шептав він. — В усьому винен отой „русявий" хлопчина. Я бачив як до нього підходив моряк і щось питав.

— Як прізвище?

— Хромченко...

— Після роботи пошлеш до мене...

І не дивлячись на бригадира, що влесливо зазирав у вічі, зійшов з корабля на берег.

Хромченко старанно припасовував дошки, коли повз нього майнула тінь моряка-норвежця;

— Стережися! Погано буде тобі...

Юнак похолов: „Помітили, як я говорив з моряком, не інакше"...

— Шкода тебе... Спробуй пройти до кінця гальону... Сховаю...

Сокира впала з рук... Хромченко важко нахилився, щоб підняти і крадькома озирнувся. В'язні сновигали: кожен

(Докінчення на стор. 4-тій).

Результати Великого Конкурсу Українських Політичних В'язнів

Великий конкурс на написання спогадів українських політичних в'язнів, який проголосила Головна Управа Товариства Українських Політичних В'язнів у Мюнхені на своєму засіданні з дня 16 липня 1947, закінчився повним успіхом. На Конкурс вплинуло 53 праці разом на 4,449 сторінок. Вплинули такі праці: 1. З недавнього минулого, 2. Обличчя сатани, 3. Давидка, 4. Неділя за решіткою, 5. Крик на ввесь світ — рятуйте! 6. З тюрми на волю, 7. Життя і люди, 8. Коротка оповідь одного з мільйонів, 9. Розгром Полтави, 10. По тюрмам і концтаборам СССР, 11. Голос правди, 12. Записки Василя Дніпрового, 13. В кігтях НКВД, 14. Німецькі концентраки, 15. Советські арештанти, 16. За залізною брамою, 17. Терезин, 18. Три косарі, 19. В боротьбі на Карпатській Україні, 20. Сорок п'ять (Процес СВУ), 21. За що? 22. Спогади Ярошенка, 23. Від церковного престолу до Берези за дроти, 24. В кігтях брунатних демонів, 25. Спогади Юнака, 26. Оповідання, 27. Записки втікача з советського пекла — спогади Кондратюка, 28. В лабіринті царства вічного спокою, 29 Доля академіка Єфремова, 30 Спогад за північний край, 31. За ґратами ґестапа, 32. Спогад про польську тюрму, 34. Визволенці, 35. Спогад А. Г-ий, 36. Мадярський концентрак Варюлопош, 37. Панкрац, 38. Чорні дні (Єжовщина) на Україні в 1937 р., 39. Польська поліційна слідча в'язниця у Львові — спогади Кришталя, 40. Слідами мордів, тюрем, рабунків і згарищ, 41. Так було — оповідання з життя, 42. На ґратах зайчики, 43-53. Дрібні матеріяли до мартирології українського народу.

Оціночне Жюрі Великого Конкурсу в складі: голова — д-р Степан Росоха, секретар — ред. Антін Добрянський — Демкович за Спілку Українських Журналістів на чужині (СУЖ), члени — проф. Михайло Олексіїв за Товариство Українських Політичних Вязнів, мґр. Ілля Городецький за Лігу Українських Політичних В'язнів і проф. д-р Степан Масенко за ЦПУЕ на своїх засіданнях дня 15—16 листопада та 2 і 4 грудня 1948 р. роглянули всі надіслані праці і прийняло для оцінки такі критерії:

1. Конкурсові праці мусять обговорювати мартирологію українського народу. 2. Насвітлення розробленого матеріялу мусить бути охоплене з українського становища. 3. Праця повинна бути документом, значить поданий матеріял і насвітлення дії мусять бути правдиві і вірні. 4. Багатство матеріялів — праця повинна охоплювати цілість певної системи підсоветського чи з іншої займанщини життя, або ряд даних, що відзеркалюють дотичну дійсність. 5. Форма опрацювання довільна, але побажаним було б, щоб праця відповідала загально прийнятим літературним вимогам публікацій. 6. Праця мусить бути закінчена, або вповні вичерпувати одне з порушених питань.

З розгляненних праць Жюрі призначило до нагороди:

I-ї — працю М. Млакового і Наталени Матвієнко п. н. „За що?", 272 ст.

II-ї — праці 1) Спогади Ярошенка, 2) Життя і люди — Марка, 3) Советські арештанти — К. Петрусика.

III-ї — 4) М. Дністерський — Спогади „Юнака", 2) Юрко Кришталь — Спогади з „Яховича" (Поліцейська польська слідча в'язниця у Львові), 3. Оксана Крига „Записки Василя Дніпрового", 4) Потап Доброволянський „В кіхтях брунатних демонів" і 5и Сорок п'ять (Процес СВУ) під гаслом „Пам'ять — то вічність!".

IV-ї — 1) Записки втікача з советського пекла (Спогади Кондратюка), 2) Вигнанець — „Спогади за північний край",)3 А. М. „В кіхтях НКВД", 4. „Тортури в СССР (Побут і життя інженера в Советському Союзі)", 5. М. Філомелля „Крик на ввесь світ — рятуйте!", 6. Михайло Бурлака „В лабіринті царства вічного спокою", 7) О. С. Гаюк „Від церковного престолу" до Берези за дроти", 8. М. Татусь „Доля акатеміка Єфремова", 9. Т. М. „В боротьбі на Карпатській Україні", 10) „З недавнього минулого" під гаслом „Крути та не перекручуй", 11) Д. Галущак „Спогад про польську тюрму" і 12) „Давидка" під гаслом „Воля людям".

Декілька працю Жюрі не взяло під розгляд помимо їх дуже великої вартости, а це тому, що автори не вспіли остаточно їх оформити до закінчення праці Жюрі. Сюди належать: 1) „Німецькі концентраки" Радецького, 2. „Терезин" Драговича, 3. „Мадярський концентрак Варюлопош" Теребляноького, 4. „Панкрац" Підгородської, 5) „За ґратами ґестапа" Закарпатця і 6) „Чорні дні (Єжовщина) на Україні в 1937" П. Кепкала.

Багато з премійованих праць не є остаточно випрацьовані до друку і вимагають основної редакційної (а деякі й мовної) обробітки. Жюрі преміювало їх з уваги на матеріялово-документарну вартість.

Серед непремійованих праць — більшість з них може служити матеріялом для студій над мартирологією українського народу. Є і маленькі фраґментарні речі, що годяться до газет.

Після остаточної оцінки і клясифікації праць, голова Жюрі розкрив коперти з прізвищами і адресами авторів. Одначе, Жюрі їх не публікує, не маючи на це згоди авторів.

Розглянені праці будуть передані Головній Управі Товариства Українських Політичних В'язнів у Мюнхені, Розенгаймерштрассе 46а/I, з котрою автори повинні увійти в контакт у справі признаних премій.

Оціночне Жюрі Великого Конкрусу українських політичних в'язнів звертається з гарячим закликом до Української Національної Ради, Виконного Органу, Панамериканського Українського Комітету (ПАУК), ЦПУЕ, Українських Видавництв і всіх українських відповідальних чинників доложити всіх старань і заходів, щоб найкращі й найактуальніші премійовані речі негайно опублікувати в українській мові, а важливіші для розголосу української визвольної справи перевидати в чужих мовах!

Всю українську пресу просимо о передрук.

Реґенсбурґ, дня 4. 12. 1948.

Оціночне Жюрі:

Голова:
д-р Степан Росоха, в. р.

Секретар:
ред. Антін Д. Добрянський, в. р.

Члени:
проф. Михайло Олексіїв, в. р.;
мґр. Ілля Городецький, в. р.;
проф. д-р Степан Масенко, в. р.

Чемпіони спорту з різними іменами, але всі американці

Спортом цікавляться широкі кола населення. Імена чемпіонів бейзболу, футболу, кулачної боротьби є знаними кождому пересічному американцеві так само як імена президента Трумена або генерала Айзенгавера. Серед визначних осіб спортового світу здибуємо такі імена як ДіМаджіо, Ґрінберґ, Зале, Шарки, Луїс. Всі вони — чемпіони і всі вони — американці. За їх успіхами слідкували всі американці з великим захопленням. Вшановуючи переможців, всі хто любить спорт — а таких є дуже багато серед американців — викликують дух братерства.

Характерним в цім відношенні є вибори Леві Джексона — одноголосно — капітаном футбольної команди при Єйлськім університеті. Він є першим нігром, що має та команда. Як вказав один коментатор, „кольор шкіри Джексона зовсім не брали під увагу; сталось це тому, що він, якого всі любили, найбільше надавався до того".

Вглиблюючись в історію аматорського та професійного спорту в Америці, можна побачити, як здійснювалася американська ідея рівности в спортовім світі.

Робилося це повільно. Навіть в такій популярній ділянці спорту як бейзбол і то уплило багато часу, доки у великих спортових командах стали брати участь представники різних рас та національних груп. Щойно останніми роками почали займати значне становище такі як Джов Ді Маджіо, італієць; Беюлі Рут та Лу Ґериґ — обидва сини німецьких імігрантів; Ганк Гордон та Сид Ґрінберґ — американці жидівського роду. Щойно трохи більше як рік тому назад Джек Джонсон — нігерський грач в бейзбол став членом більшої бейзбольної команди. Так торувався шлях для інших нігерських грачів.

Щодо боксових змагань, то справа рівности посувалася ще повільніше. Колись багато білих борців відмовлялися від змагання з нігерськими боксерами. Довгими роками бувало так, що виносили рішення не на користь нігерських борців тільки зогляду на кольор їх шкіри. Коли Джек Джонсон — нігерський борець — здобув титул борця тяжкої ваги, було багато невдоволених. Нині нігрів приймають і шанують в цій ділянці спорту — в боксових змаганнях, особливо Джов Луїса, який визначився своїм досвідом та товариським поводженням як рівнож і службою своїй країні.

Колись було тяжко також і жидам висунутися наперед в боксових змаганнях. Їх вважали слабими та боягузами. Саме з тої причини чимало жидівських борців міняли імена на ірляндські, такі як Ал МекКой, Муши Каллаган. Але пізніше, коли жидівські борці здобували титул чемпіона і стали знаними в боксовім світі, деякі ірляндські борці перебирали собі жидівські імена. Один борець, Макс Байер, мав на своїх валізах жидівську зірку і казав, що він є жид. Але багато спортових журналістів твердять, що Байер зовсім не є жидом, а носить жидівську зірку „для щастя". Проте, американці з чужинецького роду давно були членами боксового світу. Одним з героїв боксової боротьби на сьогодня є Тоні Зале. По народженню він є Антоні Залєскі, польського роду. Бронко Наґурський, з українського роду, був знаним в футбольнім світі в Минесоті, а пізніше став славним борцем.

Мексиканські американці, які складають значну частину населення південно-західних стейтів, зазнали чимало дискриминації на грунті освітнім, праці та мешкання. Новий цілокраєвий тенісовий чемпіон вийшов з їх рядів. Син бідних імігрантів, Ричард Ґонзалес розвинув свої надзвичайні здібности на громадських тенісових площах в Каліфорнії. Минулого вересня він здобув славу собі і для своєї країни, перемігши Ерика Штурґеса з Південної Африки та Ярослава Дробного з Чехословаччини в тенісових змаганнях.

Одним з кращих прикладів сучасних настроїв в спортовім світі може бути признання і вшанування, уділене нігерській студенці з Олбані, в стейті Джорджія — Алис Кочман. Вона здобула рекорд в підскакуванні серед жінок і була єдиною американською жінкою, що здобула медаль на Олімпійських грах. Спеціяльний комітет зустрів А. Кочман в Атланті по її повороті та відпровадив її до її рідного міста у великій процесії автомобілів. По дорозі — яких дві сотки миль — її захоплено вітала юрба.

Таким духом перейнята більшість американців, які люблять спорт. Наколи мільйони тих американців, що люблять і цікавляться спортом, перенесуть цей дух терпимости на інші ділянки народного життя, тим вони приспішать здійснення американської засади: свобода і рівні можливости для всіх.

Загальна Рада.

ПРЕСА Є ДЗЕРКАЛОМ НАРОДУ. ДОПОМОЖІТЬ, ЩОБИ ЦЕ ДЗЕРКАЛО БУЛО ВЕЛИКЕ, СИЛЬНЕ І СЛАВНЕ, ЯК НАШ НАРОД. ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ"!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОДВІЙНИЙ СВЯТОЧНИЙ ДАРУНОК.

Іде Різдво, люди шукають за дарунками для своїх дітей, а старші для внуків. Я вже старий, то маю внуки і пишу до таких як я самий. Але мого слова можуть послухати й батьки, що мають діти, бо то все одно, стосується до дітей.

Я міркую так: Як приходить Різдво, кожний батько, мати, дідусь, бабуня — хочуть дати дітям якийсь презент. От добирають усіляко: ляльку, візочок, калаталку, медведика і що там ще і добрі гроші платять, навіть по $10. Правда дитина зпочатку бавиться, але потім кине, бо їй нудно. Зрештою, чи то в Америці мало забавок в кожній хаті? Такі забавки діти відкидають дуже швидко і забирає їх „джонкмен" чи смітяр.

А я думаю про такий презент, але такий, що добрий назавжди. Минулими роками я вписав на Новий Рік до Українського Народного Союзу двоє унуків і вони мають якесь забезпечення, а з того тепер утіха для родичів і для дідуся. То є одна справа. А друга, що з неї користає ще У. Н. Союз, як українська організація, користає цілий український загал в Америці, бо наші діти, чи внуки колись будуть знати, якого вони роду і де їм місце. Отже я кажу: Як ми запишемо дітей чи внуків до У. Н. Союзу, то буде подвійний святочний дарунок, чи не так?

Недавно ми покінчили кампанію за 50,000 членів У. Н. Союзу. Чи то на тім має скінчитися? Я думаю, що треба почати кампанію за 60,000, бо то не для кого іншого, тільки для нашої української громади в Америці. Здоровлю всіх Читачів з Христовим Різдвом і Новим Роком!

Василь Мисик,
Бруклин, Н. Й.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На політичну акцію УККомітету в справі визволення України зложили:

Дітройт, Миш. — Члени 96 від. Провидіння, зібрав: Андрій Градовський: А. Градовський $5; А. Білик, А. Іваніш, Г. Михалишин по $3; Й. Іваніш, А. Баранецька, О. Бродяк, М. Гардоба по $2; Ф. Кремпа, М. Йосиф, В. Явірський, К. Доскоч по $1; дрібними $1.50; разом $26.50.

Шікаґо, Ілл. — Ліста ч. 79-81, зібрав Евген Команишин: Т-ва ім. М. Шашкевича, від. 55 Провидіння $15; Е. Команишин $2; М. Команишин, Я. Команишин по $1; разом на трьох лістах $20. — Ліста ч. 651 зібрав Тарас Шпікула, секр. від. 221 У. Н. Союзу: І. Коцур, Е. Соколик по $5; М. Дідух, М. Канюк по $2; А. Костюк, Д. Дякун, М. Кашуль, Д. Водзянський, М. Сенів, С. Ґенсьорський, В. Гриньків по $1; М. Васильовський 50 ц.; разом $21.50.

Балтимор, Мд. — Ліста ч. 446 зібрала Розалія Івахів: О. Івахів, о. Богдан Волошин по $5; М. Луцишин, М. Жук, М. Варгос, А. Івахів, Р. Рудницький, М. Боднар по $1; разом $16.

Клівленд, Огайо. — Ліста ч. 1451 зібрав Василь Козир: А. Третяк, М. Козир, Ю. Бліш, С. Наконечний, Й. Цьобан, А. Юха, В. Козир, Й. Керик по $1; разом $8.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 40.

Відділ:		Жертва:
	Andrew Frank	$ 2.00
	А. Захарчук	2.00
	S. Bezushko	2.00
	Ольга Демчук	1.60
	Петро Черкас, передплатник	1.00
6	Kyrylo Perih	1.00
21	Теодор Смик	3.60
26	Wasyl Pipa	2.00
50	Михайло Шемичик	2.00
94	Йосиф Солоткевич	2.00
121	Семен Бих	3.00
126	Теодор і Наталія Шеліга	2.00
130	Онуфрій Борак	5.00
156	Gera Michael	5.00
156	Pithorecki John	2.00
156	Momut Joe	2.00
164	John Roll	5.00
178	Михайло Костина	5.00
204	Володимир Возьний	3.00
204	Іван Ґурґула	3.00
204	Стефан Лоняк	2.00
204	Адв. Микола Гаврилко	2.00
204	Іван Ґарбачевський	1.00
206	Тимко Чагарин	2.00
219	Stephen Klapy	2.00
253	Френк Шабан	2.00
254	Матвій Мазур	2.00
254	Іван Козира	2.00
271	Михайло Н. Рущак	1.00
292	Масьляк Йосиф	5.00
292	Михальчук Теодор	5.00
292	Захарійчук Микола	3.00
292	Федик Петро	2.00
292	Радеш Ольга Перецька	2.00
292	Батрин Іван	1.00
308	Максим Івасишин	2.00
308	Петро Івасишин	2.00
308	Семен Коробій	1.00
320	Йосиф Слободян	2.00
324	Григорій Бучко	3.00
338	Krewniuch Wasil	2.00
345	Петро Андрущак	2.00
352	Стефан Мелько	1.00
361	Прокопів Петро	2.00
386	Andrew Echarba	2.00
432	Ф. Проців	2.00
441	М. Лисий	2.00

Отак представляє архітект плян присдосіблення дому під ч. 245 — 1-ша Евеня, коло 14-ої Вулиці, в Ню Йорку на приміщення Юніон Сквер Сейвинґс Банку, який буде відкритий 7-го січня б. р.

НОВА ФІЛІЯ ЩАДНИЧОГО БАНКУ — ЮНІОН СКВЕР БАНК — У НЮ ЙОРКУ

При Першій Евеню, під ч. 245 недалеко 14 вулиці відкривається з днем 7 січня 1949 р. нова філія столітнього щадничого банку, наного під іменем Юніон Сквер Сейвинґс Банк. Вона обслугуватиме мешканців околиці, звісної колись як Стайвезант Тавн, де тепер живе яких 150,000 людей. Президент банку, Р. Г. Бровнел оприлюднює, що філія стоятиме під управою секретаря Алберта Сторк, а його помічником буде Путнам Бравн.

У цій околиці йде швидко велика розбудова й перебудова міста. Там є такі розбудовчі проекти: Стайвезант Тавн, Пітер Купер Виледж, Никербокер Виледж, Владек, Ал Смит Гавзес, Амалґамейтед Гавзес — усі ці проекти виказують інвестицію 200 мільйонів долярів. Це значить, що тут є потреба нового банку для ощадностей.

Приміщення для філії щойно викінчене. Є це модерний будинок під кожним оглядом. В літі є холодільна система, постійно йде музика з винаходу Мюзак, а огнетривала залізна каса має місце для 3,000 окремих щадничих скринок для гостей. (Огол.)

З В І Т

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ. (ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1948

Филаделфія, Па. — М. Полошайло $25; М. Марков 15, І. Гейнич 10, М. Дудан 10, М. Мастів 5, М. Тимчишин5.
Карнегі, Па. — А. Крупа $5.
Бренчдейл, Па. — А. Торік $10.
Патстаун Па. — Ю. Струтинський $10.
Несгучонінг, Па. — В. Міцак $5.
Честер, Па. — Г. Маціший $5. В. Ябля 5.
Лечбург, Па. — О. Пітик $10.
Меккіс Ракс, Па. — о. Д. Сенета $5. С. К. Вочко $5.
Денбо, Па. — І. Мастило $5.
Арнольд, Па. — А. Різник $50.
Латроб, Па. — В. Співак $5.
Пітсбург, Па. — М. М. Хандога $5.
Палмертон, Па. — Т. Чаплінський $10.
Джірард, Огайо. — І. Баган $10.
Кеемпбел, Огайо. — Ст. Калька $5.
Лейквуд, Огайо. — П. Скальський $10.
Нютон Фалс, Огайо. — Х. Г. Кухта $10.
Толідо, Огайо. — Я. Квасниця $10.
Клівленд, Огайо. — Гр. Коваль $10, Е. Лязірко $5.
Йонгставн, Огайо. — Збірка на похорні бл. п. Теодора Пероґа $56.
Амгерст, Масс. — Розалія Намака $10.
Голійок, Масс. — В. Бурко $5.
Бостон, Масс. — Запорозька Січ $33.
Фол Ривер, Масс. — П. Марцішин $5.
Шікаго, Ілл. — Н. Батюк $10, Н. Гудз 5, І. Бересцянський 5, Ст. Хомко 5.
Бронкс, Н. Й. — П. Парницький $10.
Ню Йорк, Н. Й. — Й. Чеминський $10, П. Назар 5, „Степ-ін" 10, В. Несторович 10, С. Федунків 10, П. Возняк 10, А. Валевич 5.
Порт Джервіс, Н. Й. — Анна Александер $5.
Бруклин, Н. Й. — Е. Палхон $10, М. Сітницький 5, А. Лех 5, А. Сімок 5.
Лонг Айленд, Н. Й. — Гр. Смурґ $5.
Ст. Джонвілл, Н. Й. — М. Рапач $5.
Горнел, Н. Й. — С. Католя $5.
Йоркус, Н. Й. — М. Кобіялка $5.
Рочестер, Н. Й. — В. Стацьков $5, І. Клодзінський 4, І. Джонсон 5, С. Боверс 5.
Ютіка, Н. Й. — Т. Гасюк $5.
Амстердам, Н. Й. — В. Труфим $5, Укр. Допом Комітет, збірка з Листопадовго Свята 80.
Оліен, Н. Й. — З. Євчук $5, М. Кузьма 5.
Йонкерс, Н. Й. — А. Серафин $5.
Вотервліт, Н. Й. — Л. Завітський $5.
Савона, Н. Й. — В. Муран $5.
Елмгерст, Л. Ай., Н. Й. — Л. Ленчук $25.
Вест Айліп, Н. Й. — С. Ратушний $10.
Вейтсборо, Н. Й. — Анна Гумніцка $20.
Флошінг, Н. Й. — В. Череватюк $10.
Нюарк, Н. Дж. — С. Мондік $5, М. Кожушко 5, С. Прихода 5, Г. Сеґін 10, Х. Чумак 15, Гр. Жук 5, Т. Вислоцький 5.
Джерзи Ситі, Н. Дж. — В. Ґіль $10, С. Ґабріель 5, М. Фріц 5.
Филипсбург, Н. Дж. — А. Допілька $5.
Карльштадт, Н. Дж. — І. Стецько $5.
Петерсон, Н. Дж. — А. Федчишин $5.
Мілстон, Н. Дж. — Г. Розов $5.
Перт Амбой, Н. Дж. — Укр. Амер. Демок. Клюб, збірка з ювілею Укр. Нар. Дому $60.
Елизабет, Н. Дж. — В. Земянек $5.
Рінґовз, Н. Дж. — І. Дацик $5.
Лінден, Н. Дж. — І. Ошуст $5.
Вашингтон, Н. Дж. — Михайло Кавич $25.
Мейвуд, Н. Дж. — Г. Павлик $7.
Ірвінгтон, Н. Дж. — Дворіянський $5.
Сомервліт, Н. Дж. — Й. Ґеречка $10.
Магва, Н. Дж. — М. Спіч $5.
Кемден, Н. Дж. — Листопадова збірка. Зложили: по $5: Н. Крисько, П. Гайовський, Ю. Пискор; М. Явний 3; по 2: Ст. Хадай, А. Хуявяк, Н. Лапішка; по 1: В. Андрушко, Г. Андрушко, М. Завойський, Т. Завойська, Х. Мозва, К. Плескан, М. Коваль, М. Коваль, А. Цар, Н. Міхась.
Бейон, Н. Дж. — І. Лабай $10.
Дітройт, Миш. — М. Бойчук $5, Ф. Біл 5.
Дунді, Миш. — С. Співак $5.
Стратфорд, Конн. — Н. Вармінґ $5.
Міннеаполіс, Мінн. — Й. Домбровський $5.
Ст. Луіс, Мо. — В. Лобуш $5.
Гюстон, Тексас. — М. Балабан $4. Павло Барабаш $25.
Мілвокі, Віс. — І. Сенчишия $5.
Вест Аліс, Віс. — З 25-літнього ювілею п. Кондрат і Теклі Ман $10.
Расін, Віск. — Т. Ступак $10. ш ,асиль,СВ
Фінікс, Аріз. — Роза Гусак $5.
Елкгарт, Інд. — П. Остап $10.
Манвілл, Р. Ай. — Зі 40-літнього ювілею І. Задорожного $25; зі Служби Божої Ілії Топоровського 51.20.
Вилмінгтон, Дел. — М. Процак $5.
Куртіз Бей, Мд. — Александер Шандровський $50.
Тамс, В. Вв. — Микита Маґуц $20.
Сан Франсиско, Каліф. — А. Дучинський $10.

По $3.00: І. Серант, К. Долінський, В. Ґольонко, М. Олексів, Н.Н., С. Сеник-Топольницька, С. Юрчинський.

По $2.00: Я. Воловодюк, В. Міськов, М. Бахсавець, І. Майстрів, І. Мішко, І. Заболотний, Текля Данко, Г. Баглай, М. Яцик, О. Недорода, В. Серафінович, В. Пархук, В. Ярема, В. Терентяк, М. Реслек, М. Іванчак, П. Петяк, Гр. Гірняк, Л. Кудрик, П. Краціля, Л. Кузик, В. Періг, М. Дичкевич, Галевич, А. Смаль, Ю. Яблонська, І. Шипула, І. Калинич, П. Глущук, А. К. Жук, Д. Савчук, В. Кіселиця, А. Косак, А. Соколовська, В. Терентяк, М. Жук, Ю. Шпак, І. Деревяний, А. Ганас, Т. Панків, В. Танчак, Е. Керляіза, Х. Кузьмін, М. Свініцкий, Н. Кузьмік, М. Політило, Ф. В. Пуговський, М. Хоманчук, Ф. Гальович, В. Дибайло, Ф. Ясновський В. Терентяк, Г. Вовк, Р. Кузьма, Н. Мищишин, В. Шемердяк, М. Ших, Ф. Сірко, Укр. Кат. Парохія св. Петра і Павла, А. Тарас; Д. Тилявський $1.50.

По $1.00: П. Білинський, Савчук, Т. Івашко, А. Бурлак, М. Мельник, І. Манковський, Ф. Татарчук, Н. Хмільовська, В. Заганяч, М. Дума, І. Ленчак, Н. Ярош, Н.Н., П. Паланиця, Г. І. Якима, М. Бучинський, В. Смуток, Н. Кісіль, Н. Гайдук Д. Сенько, П. Бойко, Т. Ковалюк, М. Бородай, І Шегда, В. Боровський, І. Островський, К. Приплеч, Н. Батіг, А. Льонґінов, А. Горкала, В. Глинявський, М. Хомік, М. Марков, К. Маріка, П. Бугай, Н.Н., О. Вілер, Т. Комінко, С. Глинявський, Н.Н., Д. Рапій, Й. Мороз, Ф. Ясновський, М. Пукіш, К. Кущак, Т. С. Скоробогата, М. Мізик, Й. Крушельницький, А. Федірко, І. Дзядів, М. Федик, Т. Комінко, Н. Гайдук, В. Міськов, М. Копи, А. Л. Рава, Гр. Ґураль, М. Вико, М. Перевізник, Гр. Полозяк, Ф. Вахула, М. Ґера, І. Романчук, Гр. Скочияс, Г. Качмар, Й. Кейса, А. Ковенська, М. Брадек, Т. Скерчак, Д. Гнатюк, Бидай, А. Кулич, Й. Дудар, А. Гоцяк, К. Петришин, Д. Сенько, Ю. Коцапир, К. Кашуба, І. Ґавловський, А. Лех, П. Михалишин, Т. Тарнавський, С. Куропась, А. Льонґінов, В. Шемердяк, В. Медвідь.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Нова Рада Філії УКК.

Дня 28 листопада 1948 відбулися Річні Загальні Збори Філії Українського Конгресового Комітету західної частини міста Дітройт.

На зборах вибрано нову Раду в такому складі: М. Шустакевич, голова; А. Левкут, місто голова; П. Сотник, рек. секретар, інж. І. Дячун, касіер і Ф. П. Гузіль, фін. секр.

Контрольна Комісія: М. Ясінська, Т. Винничук, М. Небоженко.

Члени Ради: М. Чириба, В. Дідик, А. Блащук, І. Столяр, І. Форись, П. Федик і В. Яворський.

Нововибрана Рада Філії У. К. К. рішила влаштувати Свято Злуки Земель дня 30. січня 1949 і продовжувати дальше кампанію національного податку, щоби цим забезпечити сталий дохід УККомітетові для його так важної і хосенної праці в українській справі.

П. С.

БОСТОН, МАСС.

На різні цілі.

Українська прав. автокефальна парохія в Бостоні відсвяткувала Листопадове свято, підчас якого Бостонський Комітет Несення Помочі Скитальцям перевів збірку. Зібрано $191, з яких $50 вислано до ЗУАДКомітету в Филаделфії для помогі скитальцям. Частина піде на УПА, а теж на медикаменти.

І. Костецький.

КЛІВЛЕНД, О.

На скитальців.

Громадяни Кальмуки обходили 32-літній ювилей свого подружжя. З цеї нагоди донечка Маруся, знайомі і приятелі зробили їм гостину. Отже були присмаки та щирі бажання щастя і здоровя. Згадаемо, що п. Т. Кальмук та родина е довголітніми членами У. Н. Союзу, а сам він довголітним рек. секретарем Тов. Сокіл, від. 336. Покликаний до слова голова Тов. Сокіл, п. Григорій Степанек, сказав кілька теплих слів про наших скитальців, за яких треба памятати теж і при таких нагодах. Збіркою занялись пані: Олена М. Степаник і Марія Федик. Зібрано $23.25 і вислано до ЗУАДКомітету через наш місцевий комітет.

Жертву зложили: Т. Кальмуки $5; Г. і О. Степаник $2; по $1: М. Федик, Г. Кісіль, Н. Шиманський, І. Галицький, Н. Голдер, М. Панкевич, Р. Токменко, А. Юзва, П. Гладиш, Е. Ґила, І. Бабяк, В. Ґенсьовський, М. Облай, Йосифа Каламаш. — Решта дрібними.

О. М. С.

БРИТАНСЬКИЙ ЛІТАК БЕЗ ПІЛОТА ЛЕТИТЬ 900 МИЛЬ НА ГОДИНУ

Лондон, 4 січня. Британське міністерство авіяції повідомило про нове велике досягнення безпілотного літака щодо швидкости. Під час останньої проби такий ракетовий літак, керований зі землі, досягнув около 900 миль на годину на висоті понад 30,000 стіп. Швидкість голосу на тій висоті виносить 660 миль на годину.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляе своїх членів, що на річних зборах зістав вибраний Г. Лучанко, 627 E. 9 St., N. Y. C., фін. секретарем; решта урядники остались ті самі. У всяких відділових справах писати на подану адресу. Хто хоче більше інформацій може довідатись на зборах в суботу, 8. січня, в годині 8. ввечір. Просимо всіх явитись. — І. Серединський, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляе своїх členиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, в гали церковній, в год. 2:30. Просимо члениць явитися на означений час, бо будуть важні справи до вирішення. Контроля дасть звіт за минулий рік. На річних зборах вибрано такий уряд: Евдокія Ґерудя, предс.; Марія Гойсак, заст.; Марія Ходак, фін. секр.; Марія Кек, рек. секр.; Катерина Андрусів, заст.; Анастазія Грицак, кас.; Христина Билецька, заст.; контрольори: Марія Онуфрик, Марія Гивач і Софія Гунька; надзирательки хворих: Анна Воляк, Таціяна Базів, Евдокія Тимків, на Вест, Ксеня Лялька, Марія Таркулич. До прапора Олена Скробач, заст. Маланя Ланьо. До амер. прапора Анна Хміляк, заст. Олена Крайовська. До світла Текля Питришин, Юстина Ликса, Катерина Шурґот. Господиня галі Таціяна Гарбуз. — За уряд: Ґеруля, предс.; Грицак, кас.; Ходак, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляе своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. Січня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо е справи до полагодження. Також просимо членів, котрі мають знайомих, привести їх та вписати до Союзу. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляе своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 2. пополудні, в гали церковній при Ґров ул. Просимо всіх членів явитись точно на час, бо на цих зборах, крім звичайних справ, буде звіт уряду за минулий рік і вибір уряду на біжучий. — За уряд: Л. Сидорак, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Повідомляемо членів і члениць відділу 352, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 2. попол., в гали при Секен Турлю Стр. Просимо всіх членів прийти на час, бо е важні справи і буде вибір уряду на 1949 рік. Взиваемо членів вирівнати свої залеглости за 1948 рік, бо інакше будуть суспендовані. — Д. Яворський, предс.; М. Гавриляк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подае до відома, що на річних зборах 19. грудня потверджено той самий уряд, добираючи для помочі фін. секр. М. Ґузиляка, а до контролі М. Медведя. І так: І. Форись, предс.; Анна Левкут, заст.; Д. Дубрівний, рек. секр.; контрольори: інж. І. Дячук, П. Ващук і Н. Медвідь; І. Андрусевич, кас.; Й. Маселяк, догл. хворих; Б. Шкільник, дверник; А. Масланяк і Г. Михалишин, хорунжі. Збори будуть відбуватися в другу неділю по першім. Перші збори на 1949 рік відбудуться в неідлю, 9. січня, в год. 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Просимо всіх членів прийти громадно. Ті всі члени, що платять річно, або піврічно, або хотілиб платити і мати опуст, мають заплатити не пізніше як до 20. січня. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 1:30 пополудні, в У. Д. Клюбі, 2376 Ґрейлінг ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомир, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляе всіх своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 9. січня, в год. 12. вполудне, в домі Від. УНСоюзу, 841 Н. Вестерн Еве. Програма зборів: Річний звіт уряду, звіт контр. комісії, вибір уряду на 1949 рік, нові справи. Просимо всіх членів й члениць до численної участи. — Ф. Василовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляе всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. січня, точно в год. 2. пополудні, в Гром. Домі. Просимо, щоб всі члени були присутні. — За уряд: П. Закорчемний, предс.; Ф. рось, кас.; В. Новак, секр.

КОРАБЕЛЬ ПОВІЛЬНО ВІДХОДИТЬ...

(Докінчення зі стор. 2-гої).

робив своє. Почав уганяти дошку в паза. Сильно бив дерев'яним молотом... Нараз зігнувся і вужем проліз в край гальону. Норвежець схопив його за плече і майже штовхнув у напівтемний мішок.

— Тихо, — шепнув і замкнув двері.

Надвечір на покладі корабля стояв заклопотаний старшина з десятком чекістів. Капітан і моряк Оле мовчки оглядали озброєних солдатів.

— Товаришу!: пане капітани! Вийшла неприемність: під час роботи втік наш в'язень, — говорив схвильовано старшина.

— Він працював тут на кораблі. Дозвольте пошукати... Ми швидко це зробимо...

— Скажи їм, Оле: оглядати дозволяю тільки там, де працювали в'язні. Проведи їх...

Є, пане. капітане!

Чекісти кинулись шукати. Оглядали старанно всі закутини, шпари, підіймали дошки, штрикали багнетами у щілини. Минула година, друга...

Підійшов помічник капітана.

— За п'ятнадцять хвилин корабель наш за розписом відпливае, — чемно заявив він. — Отже, з наказу пана капітана, прошу за 10 хвилин залишити корабель.

— Ми не зійдемо з корабля, поки не зловимо втікача. Ми знаемо, що він тут, можливо, йому допоміг хтось..

Помічник знизив плечима:

— Шкодую... але порядку корабельного ніхто не сміє порушувати... навіть ваш центр. Господар корабля — капітан.

— Зараз викличу собаку! — вліпив старшина.

— Товаришу! — озвався огрядний чекіст. — Собака не знайде. Тут усі коридори смердять нафтою і ще якоюсь їдкою опією.

Старшина подумав і понуро махнув рукою:

— Шукайте...

Чекісти почали скидати дошки, розхитувати „правила", бити прикладами рушниць по верхах і боках кошелів. Били аж луна йшла...

Минуло 10 хвилин.

— Капітан просить уже до кают кампанії! — ґречно запросив старшину черговий гардемарин.

Спітнілий і збентежений чекіст пішов за черговим. В кают-кампанії сидів суворий капітан і смоктав люльку. Біля нього лежало свіже число часопису. Коло дверей виструнчився Оле. Не запрошуючи сідати, капітан коротко відрубав:

— Оле! Скажи: за п'ять хвилин корабель бере курс на Гамффест. Прошу зійти з борту.

— Є, пане капітане! — весело відповів Оле.

— Ми ще не відшукали втікача! — злісно блимнув старшина.

— Оле! Скажи: люди ваші працювали і на березі. В'язень міг втекти й там. Це не наша справа. Я дав вам змогу виконати ваш обов'язок. Затримувати корабель нікому не дозволю ні на хвилину... — кінчив капітан і відвернувся від чекіста...

Корабель повільно відходив від Мурманського берега.

В темному гальоні стояв юнак. Схилив голову до його сталевої стіни і тихо плакав... Молився і плакав від несподіваного щастя.

М. Лазорський.

ПОШУКУВАННЯ

ЛЕСІВ МИХАЙЛО, з села Ляцьке Шляхоцьке, пов. Станиславів, який тепер е в Німеччині на скитальщині, пошукує своїх рідних тіток: **КУФРИК НАСТУНІ І КУФРИК АННИ.** Одна з них е замужна **САБАЙ.** Хто знае про них, або вони самі, або їх діти, хай пише на таку адресу: **Lesiw Mychal, Hamm in/Westfalen, Feidik St. № 17, Germany, B. Zone (21a)**

Пошукую фамиліянта **МИХАЙЛА СИНОВЯТА та односельчас** із села Гвоздець, пов. Самбір, Галичина. Маю важні відомости з краю. Бажаючих прошу писати на адресу:
NICK SYNOWIAT,
28½ Denison Ave.,
Toronto 2-B, Ont., Canada

ТАРЗАН, ч. 2004. Ґомбу стае „бандитом".

З швидкістю поспішного потягу великий звір гнав на пана джунглів.

Та малпочоловік відскочив набік саме в час, а потім вихилясами відтягав звіра щораз дальше від притулку Джену.

Та саме тоді Тантор прибіг серед великого гомону з чередою...

...а Ґомбу, опинившися самий проти гурми, вскочив у ліс, щоб там перемінитися на найбільше дикого звіра в джунглях — на слона бандита.